

'Breed en vakbekwaam van school'

Schooldirecteur Anne Dijk zit veel aan tafel met de toekomstige werkgevers van akkerbouwstudenten. Dat zijn akkerbouwbedrijven en alles daar omheen. „Wij leiden op tot boer en tot vertegenwoordiger. We bieden daarom een brede uitstroom, denken steeds meer na over de volgende schakel na het erf.”

De middelbare landbouwopleiding op de vestiging van Groenhorst in Emmeloord leidt op dit moment zo'n 100 studenten op die voor meer dan 90 procent een akkerbouwachtergrond hebben. Anne Dijk is er sinds 2008 directeur. Zijn streven is om studenten breed en bekwaam van school te laten gaan.

Wat leren studenten bij jullie?

„De basis voor de opleiding bestaat uit theorie over teelt, bodem en mechanisatie en de vaardigheden die een boer moet bezitten. Om dat praktisch te houden werken we met docenten die uit de sector zelf komen, vaak zelf akkerbouwer zijn. En we hebben het Praktijkcentrum Dronten, met het Trainingscentrum en het grootschalige Landbouwbedrijf voor akkerbouw en melkvee. We moeten ze voldoende toegerust op de arbeidsmarkt afleveren. Dat betekent dat ze zich ruimschoots moeten kunnen redden in de landbouw en de periferie.“

Een klacht is dat scholen onvoldoende vakvaardigheid meegeven...

„Dat is naar het idee van sommigen nooit voldoende. Toch ben ik voor Emmeloord niet bang dat ze te weinig leren over de praktijk. Je ziet bij de critici een verschil tussen erfdenkers en kolomdenkers. De erfdenkers draait het er vooral en alleen om dat er een goed product op de vrachtwagen komt. Wij denken steeds meer aan de volgende schakels in de kolom. Ik denk dat de groep die klaagt over onvoldoende praktijkles kleiner wordt, want er wordt relatief veel praktijktraining gedaan. Toch trekken we ons alle klachten aan en houden met LTO sessies hierover. Je moet altijd luisteren naar wat klagers te melden hebben. Je moet allereerst vertellen wat je doet en waarom. We hebben ook een speciale klankbordgroep met akkerbouwers en melkveehouders. Het lukt niet om 100 procent tevredenheid te krijgen. Maar toch scoren wij het hoogst met onze opleidingen. We halen 83 van de 100 punten in het tevredenheidsonderzoek. We hebben daarmee het certificaat 'Topopleiding' verkregen. De ouder die vindt dat kinderen niet genoeg leren, moet beseffen dat leren ook anders is geworden.“

Wat bedoelt u met anders leren?

„We proberen meer voorop te lopen. Je ziet dat techniek een hernieuwde plaats krijgt met precisielandbouw en big data. We staan meer stil bij smartfarming. De beroepspraktijk eist dat de student verstand heeft van het gewas, management, beroepsvaardigheden en algemene deskundigheid. Bij dat laatste denk ik aan Nederlands, Engels en rekenen, maar ook economie en wiskunde. We hebben steeds actuele leerstof daarbij nodig.“

Hoe houdt je de leerstof actueel?

„Hoewel onze school vijftien docenten heeft met

Naam:
Anne Dijk

Functie:
Directeur van landbouwscholen Groenhorst
Emmeloord en Warmonderhof Opleidingen
Dronten en van Aeres Praktijkcentrum Dronten

praktijkkennis, merk je dat de deskundigheid landelijk magerder wordt. We proberen daarom samen met het bedrijfsleven voor twaalf tot vijftien thema's bij de open teelt goede en actuele inhoud te bieden. Om dat te doen hebben we 300.000 tot 350.000 euro nodig. Het zou mooi zijn als het bedrijfsleven daaraan kan bijdragen. We moeten het op orde hebben, want internationaal zie je dat de vraag naar onze deskundigheid groeit als topsector.“

Wat kan de school met het bedrijfsleven?

„Wij zitten bijzonder veel aan tafel met bedrijven uit de sector. We praten met ondernemingen als Waterman Onions, Tolsma, Rabobank, Agrico en Den Hartigh. We zijn lid van het Agrofoodcluster waarin de business van de akkerbouw vertegenwoordigd is. We vliegen regelmatig mensen in die actualiteiten uitleggen aan de studenten. Voor 80 procent doen we het met eigen mensen en voor 20 procent met externen. We organiseren themadagen en elk jaar voegen we een nieuw thema binnen de akkerbouw toe. Tien tot vijftien dagen per jaar reserveren we in het lesrooster als themadagen. Die dagen worden vanuit het topsectorenbeleid ingevuld door de projectleider van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Akkerbouw. Verder doen we excursies naar vooroplopende bedrijven.“

Mooi, maar dat kan een gekleurde boodschap opleveren...

„Wij kijken wat het bedrijfsleven kan aanvullen, maar blijven zelf verantwoordelijk voor het onderwijs. We bewaken dat de kleur niet bepaald wordt door een bedrijf, kiezen ook niet voor één aanbieder. In de bewaartechniek zitten we bijvoorbeeld met Tolsma en Omnivent aan tafel. Bedrijven hebben belang bij goede studenten. Die komen mogelijk later bij hun in dienst. Op het Praktijkcentrum gebruiken we apparatuur van Trimble. Trimble leidt de eigen dealers daar op en onze trainers lopen mee. Maar ook hier weer: de objectiviteit moet gewaarborgd zijn. Meerdere leveranciers bieden hun kennis aan.“

En wat als een bedrijf overstreden is bij een deel van het publiek?

„Wij maken geen keuze. We bieden meerdere

richtingen aan en leggen de studenten de keuzes voor. We vragen onze studenten ook om een advies voor een techniek of middel te verifiëren bij andere aanbieders of fabrikanten. Daarnaast zijn wij niet gek en onze studenten ook niet. Ze maken die vergelijking zelf zeker.“

Welke plaats heeft de praktijk in de opleiding?

„Voor akkerbouw en melkvee hebben we landbouwbedrijven. Bij de Warmonderhof hebben we een biologische kavel van 18 hectare in Nagele (SKAL) en bij Emmeloord 22 hectare gangbaar. Twee groepen van drie van onze excellente studenten krijgen de opdracht om dat bedrijf een jaar rond te runnen, met de risico's dat het fout gaat. Dit doen ze tijdens hun opleiding. Ze worden gecoacht door een docent en een excellente stagebieder en ik ben de 'commissaris' bij wie ze verantwoording afleggen. Per gewas laten ze zien wat de kilo's, de kwaliteit en de euro's zijn. LONK heet het, Leren Op de Nageler Kavel. Ze leren alle kanten van ondernemen. Ze moeten plannen, handelen, alles regelen voor werk en afzet. Hier leren ze gigaveel van. Bij hoge opbrengsten mogen ze meedelen in de winst. Dit jaar kregen ze een cent meer voor de aardappelen dan ons eigen landbouwbedrijf.“

Wie dragen stageplaatsen aan?

„De leerling mag in het eerste jaar zelf een stageplek aandragen. Dat mag niet bij eigen familie zijn. In het tweede jaar gaan ze verder weg. Aan het eind van het tweede jaar gaan ze naar het buitenland. Wij vragen bedrijven die een stageplaats bieden 5 euro per dag. Daarvan betalen we extra praktijktrainingen. Voor het bedrijf staat daar productie tegenover en nieuwe inbreng van ideeën door de student.“

Waar kan de school nog een slag maken?

„Dan denk ik aan digitale leerstof dat met aansprekende partijen in de sector wordt ontwikkeld. We moeten vooruit kijken in innovatie, kennis en business. Daarin kunnen we niet zonder elkaar. De gedachte van concurrentie in het onderwijs moet opzij. Daar wordt de sector niet beter van. Onze school heeft er andersom ook last van als een andere agrarische opleiding niet goed scoort. Daarom brengen we samen met andere scholen de kwaliteit omhoog. Samenwerken en zelfs gezamenlijk virtueel onderwijs is mogelijk. We kunnen dan werken met een videoroom. Een docent kan zo in vier ruimtes tegelijk lesgeven. In het bedrijfsleven zijn niet alle bedrijven al overtuigd van het voordeel van samenwerken op innovatie en business, zoals het onderwijs dat steeds meer doet. Als je deze coöperatieve gedachte nationaal op orde hebt, heb je daar internationaal voordeel van. Geef als bedrijfsleven aan hoe het moet. De sector moet ook verantwoordelijkheid nemen in het onderwijs.“ ■